погляд

2 (219) 27.02.2019
Газета ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

4 СТОР. **Біологія любові**
Любовні процеси в мозку біологічного факультету...

5 СТОР. **«Роби те, до чого народжений»**
Ким хочеш стати, коли виростеш? Це питання ставили родичі, друзі або просто знайомі...

7 СТОР. **Ендрю**
За ним криється «шлях праведних, подібний до ранкового сонця...»

Два десятиліття з «Поглядом»... Нашій газеті — 20 років. Багато це чи мало?



Фото В. Твердохліба

Філософськи пройдений газетою шлях можна сприймати порізному. З одного боку, — юнацький вік. З іншого, — 4 покоління студентів. А ще, за моїми та підрахунками колегинь, сукупно маємо 30 штатних працівників редакції, 2 формати в 3 варіантах кольорів, майже 220 номерів часопису, понад 7000 публікацій, близько 500 авторів із числа студентів відділення журналістики, котрі практикувалися без відриву та з відривом від навчання...

Без сумніву, слід говорити й про два десятиліття багатогранного літопису життя рідного університету. Це — також різні нагороди (3 місце у всеукраїнському конкурсі вишівських засобів масової інформації, обласна Почесна відзнака «Оберіг Срібної Землі», нагороди працівникам редакції від Закарпатського обласного управління у справах інформаційної політики за внесок у підготовку журналістських кадрів тощо) та участь у численних змаганнях і акціях...

Ми працювали й продовжуємо працювати так, як уявляли, бачили, розуміли, спираючись на знання, досвід старших і молодіжний запал. А ще, хоч помилялися, намагалися не тупцювати на місці. Свідченням сказаного є й нинішній кардинально новий дизайн газети. Надіємося, він стане для вас приємною несподіванкою!

Удячні керівництву університету, філологічного факультету, кафедри журналістики, викладачам, загалом співробітникам, студентам, випускникам, усім-усім читачам, хто в різні способи підтримує наше видання, надає слушні поради, пропонує цікаві ідеї.

Постійна увага до «Погляду», часті гості в редакції, видання в соціальних мережах тощо свідчать: сучасна газета, хоч поступається електронним засобам масової інформації, зберегла вірних прихильників. Так само, як книжка й театр, незважаючи на розвиток цифрових технологій. І невипадково колеги з телеканалу «UA: Закарпаття», котрі запросили працівників нашої редакції на ранковий ефір, зазначили: якщо «Погляд» 20 років виходить, то він насправді комусь потрібен.

Англійський християнський мислитель, письменник і журналіст Ґілберт-Кіт Честертон писав, що «газета, виходячи надзвичайно швидко, цікава навіть своїми прорахунками...» Намагатимемося бути цікавими і якомога менше припускатися прорахунків. Разом рухаємося далі!

Володимир ТАРАСЮК,
головний редактор газети «Погляд».

Як добре мати погляд свій!

Ти з пари вийдеш. Купиш каву.
На вулиці – уже весна.
Присядеш на найближчу лаву.
І в «Погляд» зазирнеш сповна.

Читатимеш: щось зацікавить.
(Бо так було уже не раз!)
Когось газета враз прославить,
Комусь – ясний дороговказ.

Ще прочитаєш про колегу,
Про форум, що вже став взірцем...
Студентську альфу та омегу
Охопить враз інформкільцем.

Газета «Погляд» воєдино.
Й помітиш: власна птаха мрій
Здіймається у вись орлино.
Як добре мати погляд свій!

Безкоштовний «сир» — не в мишоловці: ужнівці навчають англійської на волонтерських засадах

«Той, хто не знає іноземної мови, не знає своєї власної»

Пам'ятаєте слова славнозвісного Гете: «Той, хто не знає іноземної мови, не знає своєї власної»? Зрозуміло, пізнавати культури інших країн, зокрема через їхнє рідне слово, потрібно. Утім, самотужки це під силу не всім, навіть попри перспективні можливості всесвітньої павутини, а найняти репетитора теж не кожному по кишені. Тож працівники УжНУ, усвідомлюючи умови, які ставить реальність, радо діляться знаннями й безкоштовно навчають охочих.

Іще в 2004 році Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф.Потушняка відчинила вікно з безкоштовним доступом до англійської завдяки проекту Window on America за фінансової підтримки Посольства США в Україні. Відповідний ресурсно-інформаційний центр — затишне компактне приміщення, де влаштовують різні клуби з опанування англійської. Раніше цієї мови навчали людей із середнім та вищим рівнями знання. Відкрили й своєрідну школу для початківців. Проте в ранковий час, оскільки розраховували на аудиторію тих, хто вже в пенсійному віці, або ж на матерів, котрі перебувають у декретній відпустці. Тепер вирішили такі заняття під назвою «Безкоштовна година англійської для початківців» проводити й у вечірній час. І помітили: кількість охочих зросла.

Викладає англійську на волонтерських засадах Людмила Коваль із факультету туризму та міжнародних комунікацій УжНУ. Вона вже не вперше співпрацює в схожих проектах з обласною бібліотекою. Навмисне виходить зі звичного для неї середовища студентів і працює з людьми різних віку та рівня знання іноземної мови. Так відшліфовує і свою методику викладання. «На початках із нашими слухачами вивчатимемо граматику, її базовий рівень. А з іншим викладачем учасники працюватимуть над поповненням словникового запасу. Плануємо в такому режимі трудитися до початку літа. Побачимо, яких результатів зможемо досягти. Але на цьому ідеї не вичерпуються. Є пропозиція, аби потім відвідувачі безкоштовного клубу провели заняття для своїх колег», — зазначила Л.Коваль.

«Поки плануємо збиратися двічі на місяць. І хочемо активніше залучати до викладання на волонтерських засадах студентів, адже для них це чудова практика і своєрідний педагогічний вишкіл. Тож запрошую охочих долучитися до такої ініціативи», — додала Вікторія Замула, головний бібліограф обласної книгозбірні.

Перше заняття з початківцями Л.Коваль присвятила вивченню дієслова «to be» та Present Simple. І наприкінці зустрічі найсміливіші вже розповідали про себе, сформулювавши кілька речень англійською...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».



На заняття — до Єрусалима

Ректор альма-матер Володимир Смоланка завітав до столиці Ізраїлю — Єрусалима, де провів навчальні курси (найпотужніші в EANS!) Європейської асоціації нейрохірургічних товариств, членом тренувального комітету якої наш очільник є вже 7 років. Додам: Володимир Іванович — єдиний із-поміж вітчизняних лікарів усіх медичних галузей, котрий викладає на схожих заходах.

Відповідні заняття організовують кожні 4 роки (розглядають різні тематичні блоки, цього разу — судинну нейрохірургію), зате масштабно: учасники збираються тричі за 365 днів у різних країнах. Лектори й тренери — провідні фахівці світу, а слухачами — нейрохірурги 25-40 років із Європи.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.



ВІТАННЯ

У Галини Вовченко — ювілей!

Вітаємо доцента кафедри української мови УжНУ Г.Вовченко із чудовим ювілеєм! Галино Іванівно, бажаємо здоров'я, щастя, наснаги. Нехай удома завжди панує злагода й на роботі все вдається. Хай співає душа, живіть у радості й любові! Щоб веселий настрій у серці не гас, а доля всміхалася повсякчас!

Одним абзацом

Небесна сотня. Ми повинні пам'ятати своїх героїв. 5 років тому, 20 лютого, на Майдані силові підрозділи розстріляли близько ста мирних мітингувальників. Студенти УжНУ вшанували їх запаленими лампадками та поклали квіти до Пам'ятного знаку борцям за свободу і незалежність України, розташованого біля ректорату.

У читальній залі Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету організували книжкову виставку «Їх дух незламний і безсмертний подвиг, а також тематичну «Герої Небесної сотні завжди в наших серцях!..» В експозиції подано різні видання, присвячені героям Майдану. Також відвідувачі можуть оглянути фотознімки, пов'язані з Революцією гідності.

Оновлення. Торік Міністерство освіти і науки України відкрило 8 центрів колективного користування науковим обладнанням. Наш виш став одним із них. Було виділено кошти з держбюджету (майже 3 млн грн), завдяки чому оновлено наукові лабораторії на біологічному, медичному, стоматологічному й хімічному факультетах. А в рамках програми CERIC-ERIC альма-матер отримала з Карлового університету сучасне устаткування для магнетронного розпилення тонких плівок та оже-спектрометр. Ще в 2018 р. УжНУ відзначили в номінації «Установа з найвищою ефективністю наукових досліджень» (Web of Science Award). Продовжують наші науковці виконувати й грантову програму «Горизонт-2020».

Звання. Ректор Карлового університету, професор Томаш Зіма вдостоїв звання «гостьовий професор Карлового університету в Празі» Олександра Білаша, заступника декана юридичного факультету з міжнародних зв'язків, директора НДІ державно-конфесійного права та державно-церковних відносин УжНУ.

Висока позиція. УжНУ демонструє позитивну динаміку в різних моніторингах. Із-понад 300 українських ЗВО альма-матер — на 17 сходинці (у 2014 р. було 127 місце, у 2017-ому — 24). Нову статистику нещодавно оприлюднив міжнародний рейтинг Webometrics Ranking of World's Universities. Брали до уваги критерій присутності в мережі: цитованість ресурсу, зовнішні покликання, кількість файлів, завантажених на сайт...

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.

На профспілковій хвилі

Перед початком семестру представники підрозділів зібралися в профкомі, щоб обговорити пов'язані зі стартом традиційних спортивних баталій організаційні питання. Але на початку зустрічі модератор, заступник голови профспілкового комітету УжНУ О.Конопльов поінформував про ситуацію щодо підвищення заробітних плат. Для викладачів, зокрема, її збільшили не на 20 відсотків, як пропонувалося, а на 11. Утім, діалог профспілок з урядом триває.

Ішлося також про оздоровлення членів колективу нашого університету, розглядали й ситуацію зі вступниками у зв'язку з їх масовим відтоком за кордон та окремі нагальні питання на факультетах, як ось щодо публікацій у міжнародних журналах для гуманітаріїв та про підвищення заробітних плат не тільки педагогам, а й науковцям. Було вирішено, що профспілка клопотатиметься про можливість вирішення проблем на вищих рівнях, беручи до уваги й столичну владу.



Відтак перейшли власне до дискусій щодо організації та проведення XII спартакіади викладачів і співробітників УжНУ. За пропозицією О.Конопльова й декана юридичного факультету Я.Лазура розглянули можливість додати до програми спартакіади відповідно змагання зі стрільби та лижних видів.

Крім того, вирішили дозволити аспірантам стаціонарної форми навчання, які не заявлені в студентській спартакіаді, виступати разом із викладачами, а також для участі об'єднуватися кільком підрозділам в один колектив і в ігрових видах спорту виступати неповними складами, але не менш ніж / понад (залежно від виду спорту) 50 відсотків.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

УТРАТА

На 75-ому році обірвалося життя провідної спеціалістки кафедри словацької філології **Ірини Йосипівни Гойдаш**. Сумуємо та висловлюємо глибоке співчуття рідним та близьким. Вічна пам'ять.

Співчуваємо старшому викладачеві кафедри слов'янської філології та світової літератури Марині Йосипівні Пілаш, **мама** якої відійшла у вічність. Важко знайти слова втіхи, коли не стає найріднішої людини на світі. Поділяємо біль та скорботу від утрати...

Цікава Урсула Голик:

«…моє фото — на… квочці, а портрети студентів навколо — наклеєні на курчат»



ФІЛІЖАНКОВІ РОЗМОВИ

Креслення, які нагодували дрижаками й змусили податися на інший факультет, найнеординарніший День підрозділу та інші пригоди…

Не анонс кінофільму, а відверте спілкування з Урсулою Голик — доцентом кафедри англійської філології УжНУ. Вона зрідка ставить «двійки», сама була зразковою студенткою (за винятком одного випадку зі шпаргалкою — із ким не трапляється?!) Співрозмовниця вірить у матеріалізацію думок, тож, як і личить непоправним оптимісткам, не скаржиться на життя, а переконує своє серце, що все чудово. Наставниця вже 55 років в УжНУ й відповідно в нашому місті, та генетику не здолаєш: галицьких акцентів не приховає жоден тональний крем уже вивченого й відчутого закарпатського менталітету.

— Урсуло Романівно, у Вас дві батьківщини: Львів (де народилися) та Ужгород (де живете). Небо обох нітиться від мінливої погоди, а вулички дихають ароматом кави… Мабуть, було б дивно, якби сказали, що не любите цього напою.

— Так. Із чашки еспресо з молоком розпочинаю кожен ранок. Готую напій у кавоварці. Він дуже тонізує й дає добрий старт новому дню.

— До слова, учені Стенфордського університету (США), Гарварду та інші говорять, що кава зменшує ризик гіпертонії, діабету, хвороб Паркінсона, Альцгеймера, зрештою, продовжує молодість. А в чому Ваш секрет довголіття?

— В оптимізмі! Не зациклююся на поганому, не жаліюся на долю. Життя — не щось трудне. Головне — уміти себе в цьому переконати.

— Напевно, тоді й легко реагуєте на зміни. Розкажіть, як галичанку фатум віддав в обійми Срібній землі.

— Училася у Львові. Завершила магістратуру в 1964 році й отримала направлення викладати в Ужгородський державний університет, на факультет романо-германської філології.

— Альма-матер зустріла тепло?

— Коли приїхала й тільки-но побачила корпус університету, то стало так маркотно… Особливо коли провела аналогії зі львівським вишем. Але я розуміла, що в рідному місті значно важче знайти роботу. Та й узагалі: звикла спокійно сприймати виклики долі, тож адаптувалася швидко. Мені тут сподобалося. Жила у викладацькому гуртожитку в центрі Ужгорода разом із трьома колегами з кафедри. Тоді так сталося, що в підрозділі працювали фахівці, які приїхали з різних університетів України.

— Добре ладили із сусідками в кімнаті?

— Так. Дуже здружилися. Жили весело. Наприклад, збиралися на 8 Березня в когось у кімнаті — і святкували. До того кожен щось смачненьке готував, приносив і докладав на стіл. Так само й Новий рік зустрічали. Цей період життя запам'ятався як приємний.

— Напевно, і вибір фаху теж згадуєте як позитивний етап. Ваші рідні працювали в галузі англійської чи цю мову за тих часів уважали даниною моді?

— Ой… Довга історія. У школі дуже любила хімію. Подалася до «політеху», щоб її й далі вивчати. Водночас тривожили сумніви: мала золоту медаль, та хвилювалася, що не впораюся з кресленнями в університеті. І випадок: стою перед приймальною з подругами. Ураз із якоїсь аудиторії виходить хлопець, тримаючи в руках розгорнуті креслення. Я коли їх побачила — передумала вступати на хімічний факультет і подала документи на «англійську» услід за коліжанками. Спочатку навчання давалося важко. Потім звикла. Та й виходу не існувало: у ті часи не змінювали спеціальність чи виш, бо навіть можливості такої не було.

— Нині справді для студентів відчинені двері до освіти. Що помітили в змінах покоління здобувачів фаху більш ніж за півстоліття в нашому виші?

— Колись, мені здається, молодь виявляла більшу ініціативу, активність. На факультеті тривали вечори англійської. Згодом до нас приєдналися з французької кафедри, німецької. Кожна іноземна група готувала свою концертну програму. Завершували зустріч танцями. У 1960-1970-их роках зародився студентський ансамбль «Ювентус», невдовзі «Смайл» (його представники співали іноземними мовами). Та й, думаю, тоді відчувалася більша цілеспрямованість, жага до знань.

— Який найцікавіший випадок, пов'язаний зі студентами, закарбувався в пам'яті?

— 1960-ті роки… День факультету. Мій курс подарував власноруч намальовану картину: моє фото — на… квочці, а портрети студентів навколо — наклеєні на курчат. Зробили й виступ: показали ситуації, як одні юнаки та дівчата скаржаться на інших академматусі… Вийшло справді дуже смішно!

— Наскільки розумію, у Вас теплі стосунки зі студентами. А «двійки» часто ставили?

— Украй рідко! Негативних оцінок і я не люблю «писати», та й молоді вони для чого?! Зазвичай не маю проблем зі здобувачами фаху. Ставлю вимоги, тобто що повинні студенти вивчити й уміти. І зворотний зв'язок є! Ось читаю лекцію, питаю в кінці: «Є запитання?» У відповідь традиційне: «Ні!» Тоді й попереджаю: наступного разу запитання ставитиму я. Але слухають, готуються до занять.

— А Ви, коли були студенткою, мали погані оцінки?

— Не пригадую.

Зате на все життя запам'ятала випадок: писали з подругою шпаргалки з історії мови.

Викладач «упіймав». Був шокований і обурений, що ми, відмінниці, так учинили. І не поставив оцінки. Прийшли іншим разом і все добре склали.

— Самі «ловили» вихованців за шпаргалками?

— Не траплялося такого. Мої дисципліни завжди добросовісно вчили.

— На Ваш погляд, викладач має право ображатися на вихованців?

— Ні. Студенти є студенти! Ніколи не ображалася на них. Хоч траплялося різне. Скажімо, одна дівчина весь час когось із родичів ховала. Ну ми вірили їй. І тут приїжджає мама й каже завідувачу кафедри: «Що моя донька тут вчить, якщо стільки часу проводить удома?» Інший випадок — з іспиту. Запитую про германські племена. Відповідь: «Та вони вже давно померли. Хіба десь там, у Африці…»

— Які теми наукових розвідок з іноземних мов нині найактуальніші?

— Спорідненість мов (порівняльний аналіз), граматичні теми, аналіз стилю, наприклад, газет…

— Факультет іноземної філології через років 10…

— Грандіозний, дедалі кращий. Молодь активно захищає дисертації. Щороку на прикладі своєї кафедри помічаю лише добрі зміни. Маємо кандидатів наук, наші студенти стали знаменитими: чимало реалізували себе в столичній академії наук, розбрелися різними куточками України. Вірю, кадрове зростання буде й надалі.

— Що тримає Вас в УжНУ?

— Робота! Вона змушує залишатися у формі. Зокрема, бажання бути серед студентів, колег. Кафедра — дружна. Спільно розділяємо радість одне одного: ювілеї, просто дні народження, появу на світ дітей, онуків…

— Вони, бува, не пішли Вашою, «іноземною», стежкою?

— Ні. Син, онук і внучка подалися шляхом чоловіка. Він, Маріан Голик, був завідувачем однієї з кафедр на економічному факультеті.

— Знання мов (Ви вчили додатково німецьку), напевно, дало ключ до численних мандрівок. Де побували?

— Подорожі — улюблена справа. На них ніколи не жалкувала грошей. Уважаю: краще не будувати вілли, а їздити світом. Відвідала майже всі країни Європи. Це чудові спогади, змога відчути різні культури. Завжди обирала найнасиченіші туристичні маршрути — аби встигнути побачити більше…

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

За співпрацею — до Міста наук

На щорічну освітню виставку hobit з'їжджаються найкращі університети Німеччини. Улаштовують її в Дармштадті. Його мерія цьогоріч запросила й представників нашої альма-матер. Очолювала делегацію проректор Мирослава Лендьел, яка презентувала результати роботи вишу в освіті, науці та інших проектах.

Міський голова Дармштадту, представники муніципалітету, керівник міжнародної міжкультурної співпраці мерії говорили про бажане продовження спільної роботи за формулою: мерії Дармштадту й Ужгорода, німецького університету та нашого. Зокрема, обговорювали шляхи покращення Міста наук (саме таке офіційне визнання здобув Дармштадт) із вирішенням проблем очистки питної води, побутових відходів і збереження довкілля.

Щодо спільної роботи, то німці зацікавлені в семестровому навчанні своїх студентів в УжНУ за програмою «Еразмус+». Посилення академічної мобільності очікує й альма-матер. Зі слів М.Лендьел, які вона озвучила під час презентації здобутків нашого ЗВО, слід виокремити прагнення активізувати співпрацю також з іншими містами-побратимами. Уже, приміром, домовлено про обмін здобувачами фаху та інші проекти з французьким університетом м. Труа.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.



Лісова спіраль у Дармштадті. Унікальну будівлю в 2000 році місту подарував австрійський архітектор Фріденсрайх Гундертвассер.



Біологія любові,

або Любовні процеси в мозку біологічного факультету…



БЕЗ ЗАПРОШЕННЯ

Понеділок. 7:30. Набридливий будильник безжалісно вириває мене з обіймів Морфея… І десь там, геть на іншому кінці міста, прокидається могутній «БАМ», а за ним — і інші факультети альма-матер, що, наче діти, котрі стали дорослими, розбрелися кожен своєю стежкою. До одного з таких сьогодні маю навідатися. Щоправда, про мій візит ніхто й не здогадується, бо ж чимчикую без запрошення та жодного попередження, аби показати істинні будні біологічного факультету (саме сюди тримаю курс цього разу!), які зазвичай лишаються поза кадром бурхливого медіапростору.

Заходжу на факультет, а пар… немає!

Традиційна філіжанка ранкової кави — і звісно, роздуми про вічне. Саме сьогодні рідний УжНУ відкриває друге дихання навчальному рокові. Ця мить єдина та неповторна в 2019-ому… Завжди, коли мчу на якийсь факультет без запрошення, уявляю себе шпигуном чи то головним героєм роману Василя Шкляра «Самотній вовк» («Елементал»), перед котрим — надважливе завдання. Тільки замість дочки генерала мені потрібно «вивезти» зовсім інше: емоції першого дня навчання в новому році. А ще вивідати секрет біофаку — чому до цього підрозділу, наче бджоли до меду, липнуть абітурієнти й за що свій факультет люблять викладачі та студенти. Тож вирушаю у свою «гарячу точку»… А точніше лечу, укотре картаючи за «фол» власні роздуми, які навмисно затягують у вир незвіданого, а потім хихочуть, коли спізнююся. Утім, усе, що робиться, — на краще…

8:45. Минаю філармонію, уже майже біля потрібного факультету. Та на п'яти наступає дежавю… Уже не вперше перед входом зустрічає… пам'ятник. Точніше меморіальна дошка. А! Ну зрозуміло! Господар є господар… Учитуюся: «у цьому будинку працював відомий науковець-ботанік, професор, доктор біологічних наук, дослідник і палкий захисник природи Карпат Василь Іванович Комендар». Ловлю себе на думці: напередодні Ужгород відзначав День любові (до всього живого). А за кілька днів — власне День святого Валентина. Здається, лейтмотив моєї інформаційної «вилазки» визначено…

Заходжу на факультет, а пар… немає! Студенти ось-ось лише починають сходитися. Даремно хвилювалася, що прийшла запізно… Та цікавість бере гору над цією маленькою вдачею, народженою з невдачі. У деканаті люб'язно пояснюють: «Уже років із десять існує традиція: у понеділок не ставимо перших пар. Молодь доїжджає, повертаючись із вихідних. Тим паче, навчальне навантаження дозволяє такий розклад. Виняток — першокурсники, котрі в цей час мають фізкультуру». Напевно, мої очі й справді на лоба вилізли, адже навіть забула спитати працівників, як же в них почався новий семестр…

Найбільше подобається… усе!

До деканату заходить Аліна Гукливська — голова профбюро студентів біологічного факультету, магістрантка 1 року навчання й водночас лаборантка кафедри ботаніки. Дівчина одразу щедро ділиться емоціями: «Трохи незвично, бо мали довгу паузу в навчанні. Зате встигла і сесію скласти, і набратися сил. Особливо теплою стала зустріч з одногрупниками, адже це наш останній семестр за студентськими партами. Узагалі в нас дружний курс. Ось, пригадую, кінець бакалаврату… І в частини людей в очах радість, а в інших — сум. Позаду було чимало приємного. Наприклад, спільно готувалися до іспитів: так краще запам'ятовували матеріал, потім ще й повторювали вивчене за кілька хвилин до початку складання». Аліна запевняє: у своєму факультеті душі не чує, адже тут цікаве навчання, а головне — чітко окреслені перспективи. «Я знайшла себе, роботу, яка дуже подобається. Мені приємно, що опановую саме цей фах, бо відчуваю, як нині біологічні дослідження набувають статусу першочергових», — додає дівчина.

«А як у Вас розпочався семестр?» — запитую у в. о. декана Віталія Симочка (очільниця підрозділу Ярослава Гасинець, як мені повідомили, у декретній відпустці), котрий щойно зачиняє двері деканату. Відповідь приправлена гумором: «Зустріччю з Вами :). Насправді — у робочих, організаційних моментах». Віталій Вікторович каже: любить факультет, зокрема, за його традиції. Ось, скажімо, День біолога — не просто вечір розваг, а конференція молодих учених (до участі запрошують юнь з українських та закордонних ЗВО), щорічний випуск 90-110 (!) наукових публікацій, товариський футбольний матч викладачів і студентів на Кубок декана, бограч-«паті». Ще підрозділ накопичує добрі справи: візити до дитбудинків, озеленення міста, прибирання вулиць тощо.

…Устигаю побути на парі, знімкую перші лекції, блукаю довгими коридорами біофаку й натрапляю на Діану Головко, теж магістрантку 1 року навчання, котра обговорює щось з однокурсником, розглядаючи зображення на екрані смартфону. Виявляється, студенти обмінюються враженнями від канікул. Кажуть: день почався добре, теплими зустрічами. А на запитання «Що найбільше подобається на біологічному?» відповідають в унісон і лаконічно: «Усе! Цікаві предмети, викладачі, практики, обладнання…» Відзначають і повну, доступну подачу матеріалу, тож часто молоді достатньо вивчити лише конспект, аби ґрунтовно розібратися в темі.

…Дивлюся на годинник. За кілька митей — перша п'ятихвилинна перерва. Та доки чекаю на розмову з першокурсниками, думаю про родзинку біологічного факультету — Зоологічний музей УжНУ. Це місце, де можна ознайомитися з фауною не лише Карпатського регіону, а й цілого світу. Створений у 1945 р., підрозділ нині охоплює 5000 виставкових об'єктів, щороку приймає безліч екскурсій, є третім за кількістю експонатів серед університетських музеїв України. «Одна з цікавинок — колекція (вона в переліку кращих у Європі!) чучел денних хижих птахів і сов Олександра Грабара: зібрано майже всі види 20-их років XX століття із Закарпаття та Східної Словаччини. На базі музею науковці здійснюють дослідження, а студенти приходять на практичні заняття. Є три експозиційні зали. Загалом у фондах — 150 тисяч виставкових об'єктів. Розповідати можна чимало, та краще один раз усе побачити», — зазначив завідувач зоомузею Арпад Крон.

…Дзвінок на перерву, та студенти не квапляться виходити. Обговорюють першу лекцію. Хтось скаржиться, що болить рука, яка відвикла від конспектування; хтось у захопленні від аналітичної хімії; інші в очікуванні наступної пари — анатомії, а дехто ділиться враженнями від фізкультури. Як ось Тетяна Лабатій і Михайло Гусар. Кажуть, доповнюючи одне одного: «Активно розпочався семестр. Прийшли на заняття, мали розминку, виконували різні вправи, потім грали у футбол та волейбол (відповідно хлопці й дівчата)». Заходить викладач, тож мушу ставити крапку в спілкуванні з першокурсниками…

Знову подаюся в деканат. Уже й утратила лік, скільки разів сюди зайшла, починаючи із самого ранку. Утім, працівниці лише тепло усміхалися й запрошували присісти, розпочинали або підтримували розмову, тож нудьгувати не доводилося. Час від часу заходили студенти: запитували, приносили/відносили документи… Та з вербального паводку до моїх вух доносилося лише «дякую», «будь ласка», «залюбки»… На другому десятку цих чарівних слів я збилася з лічби. Звісно, так і має бути. Але саме відчуття, коли перебуваєш у середовищі поваги, увічливості, зрештою, любові, завжди ллється бальзамом на душу. І хочеться, аби схоже відчуття було всюди: на вулицях, у «маршрутках»…

«Іду, бо мене чекають студенти»…

Перерва. Час поряд із біологами летить шалено. У деканат навідується з пари Тиберій Дудинський, доцент кафедри зоології. Щасливий та окрилений! Одразу виконую «надважливе завдання»: отримати дебютну порцію емоцій. «Чудово! Заняття минуло на «ура». Дякую, що мені першу пару поставили саме «Бджільництво» у першокурсників спеціальності «Садівництво і виноградарство». Із року в рік студенти дуже чекають на цей предмет. Мені приємно таке чути й іще більше віддаватися викладацькій справі», — каже Тиберій Тиберійович. Випускник біофаку, працює в УжНУ з 1969 року (20 літ віддав зоомузею, 8 був заступником декана, 9 — завідувачем кафедри зоології). Зізнається: йому важливо, коли молодь не заучує книжкові фрази, а говорить природно, від себе. Порівнює навчальний процес тепер і років 30-40 тому. «Сучасне обладнання, аудиторії, зате нині складно дістати, наприклад, мікропрепарати. Колись їх продавали в зоомагазинах, а сьогодні це складна процедура. Тепер відкритий доступ до інформації, а я свого часу не «вилазив» із бібліотек. Студенти ж не змінюються: завжди є сильні, середні, слабкі», — додає Т.Дудинський. До слова, він є академнаставником другокурсників, які звертаються до свого університетського татуся з найрізноманітніших питань: життєвих, побутових. Особливо часто молодь просить поради, як не помилитися з вибором кафедри, коли триває розподіл за спеціальностями. Переконує: слід обирати те, що любиш. Сам же викладач теж невипадково потрапив на біологічний факультет: «Ще в дитинстві знав, ким стану. Пригадую, у 8-10 років тримав мисливських собак, у 7 змайстрував коробку для бджіл (до всього йшов методом проб, спостереження, навчання), а у 17 літ мав пасіку з 25-ма сім'ями медоносних. Із 14 років ходив на полювання. З одного боку, я — біолог, повинен оберігати все, проте розумів: якщо не займатимусь мисливством, не відчую тієї природи сповна. Навіть зараз ходжу на полювання, риболовлю…»

Розмову перериває дзвінок на пару. Тиберій Тиберійович умить схоплюється, дякує й мовить: «Іду, бо мене чекають студенти»… Хіба не любов до своєї роботи? Щира, взаємна, справжня…

…Виходжу з факультету. Спускаючись поволі сходами, усвідомлюю: щойно відкрила біологію любові: викладачів та студентів до свого підрозділу й навпаки. І відповідні процеси без упину відбуваються в уявному мозку біологічного факультету УжНУ…

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

«Роби те, до чого народжений»

«Ким хочеш стати, коли виростеш?» Це питання ставили родичі, друзі або просто знайомі ще в тому віці, коли ти ходив до дитсадка.


pexels.com

Здається, було багато часу для роздумів. Одинадцять років, ну чи дев'ять, — цілком достатньо, аби зробити вибір усього життя. І тут головне не помилитися. Утім, не варто драматизувати, адже існує достатньо варіантів, щоб за потреби змінити професію. Важливо не поспішати з висновками, бо ж іноді стає на заваді банальна невіра в себе. Здобувач фаху лякається відповідальності, або йому не вистачає наполегливості — і в голові вже біжать запрограмовані панічні рядки: «Забираю документи, спробую щось інше». Думки... Частенько їх важко приборкати, відбувається своєрідний поєдинок. І вирішальне «хто-кого» таке непередбачуване...

Вікторія Синишина, доцент кафедри психології УжНУ, розповідає, що призводить до вагань: «Сумніви стосовно помилки вибору зазвичай у студентів закрадаються на першому курсі. Тоді є чимало предметів, які потрібні для загальної ерудиції людини, котра здобуває вищу освіту. Це базові дисципліни: історія, мова, філософія тощо. І людина задумується — потрапила не туди, куди хотіла. Мало предметів, які професійно зорієнтовують. І так фактично до третього курсу. Моя порада — не рубати з плеча, різко змінюючи кваліфікацію. Краще подумати про те, що завжди є додаткова література, спрямована на фахову самореалізацію. Діють курси, куди ми можемо ходити й набиратися знань, необхідних для професії».

Ще абітурієнти роблять помилку, обираючи фах, коли слухають поради інших. Звісно, це не погано, адже так можна об'єктивно розглянути всі можливі варіанти. Однак важливо, аби остаточний вибір був за тобою. Гадаю, не правильно, якщо батьки змушують прямувати їхнім професійним шляхом, мотивуючи тим, що у вас, до прикладу, усі в сім'ї були стоматологами. Із такою ситуацією зіштовхнулася Іванна Білич, студентка 3 курсу філологічного факультету. Дівчина розповідає: «Під час вибору майбутньої спеціальності я керувалася не своїми бажанням та вподобанням, а впливом батьків. Вони не були впевнені в моїх силах. Узагалі я росла сором'язливою й доволі мовчазною. Проте із часом змінила ставлення до життя. Планую перевестися за спеціальністю «Журналістика». Зараз уважаю: потрібно цікавитися всіма сферами діяльності, аби розширювати горизонт знань. Раджу іншим не пливти за течією, а займатися тим, що приносить естетичне задоволення. Пробуйте нове — це допоможе збагнути, у якому напрямку рухатися далі».

У полон сумнівів на тривалий час потрапила й другокурсниця факультету суспільних наук Вероніка Шклярська. Однак дівчина знайшла вихід із тенет вагання й зараз щаслива, навчаючись уже в новому для себе підрозділі. «Остаточно зрозуміла, що помилилася з вибором, коли завершувався навчальний рік на першому курсі. Хоч сумніватися почала ще після І семестру. Старшокурсники з туризму, який спочатку опановувала, запропонували альтернативу: переведення на інший факультет. У цьому рішенні мене підтримали мама й хлопець, але батько та сестра були проти. Нині не шкодую про свій учинок — навчання цілком задовольняє. Особливо подобається ставлення наставників. Вони чудово викладають дисципліни, які мені до душі. А ще в захваті від деканату, адже там завжди допоможуть, порадять, так само й на кафедрі. Тепер чітко усвідомлюю — учинила правильно».

Цікаво, як вибір професії відбувається на психологічному рівні. В.Синишина зазначає: «Коли людина обирає фах, керується внутрішньою та зовнішньою мотиваціями. Внутрішню відображає пізнавальний інтерес (я хочу щось пізнати в цій професії); зовнішня — коли батьки сказали, що слід учитися за такою-то спеціальністю. Є ще інше — поради друзів (чудові викладачі, легко навчатися, близька відстань додому тощо). Але ця мотивація не є визначальною. Краще мати свій внутрішній стимул».

Думки щодо правильності мого рішення вступити за спеціальністю «Журналістика» зморюють і досі. Виникають вони ледь чи не на кожному завданні, яке викликає труднощі. Водночас це загартовує й змушує не опускати рук. У такі моменти розпачу згадую вислів англійської письменниці Енни Бронте: «Тому, хто боїться шипів, не варто жадати троянди». Прочитала в книжці «Хранитель забутих речей», яку подарувала сестра. Попри всі сумніви, чітко усвідомлюю, що не бачу себе в іншій професії. Тому рухаюся далі, іноді витираючи сльози рукавом. Але що робити студентам, котрі не хочуть далі розвиватися в обраному фахові? Психолог В.Синишина радить: «Не варто робити поспішних висновків. Люди часто змінюють професію, бо не достатньо добре заглибилися в її специфіку. До того ж якостей, яких не вистачає, із часом можна набути. А ось коли працюєте декілька років і вам не вдається виробити професійний «імунітет», тоді варто вдаватися до змін. Якщо не знаєте, куди потрібно рухатися, можете проконсультуватися із фахівцем. У таких випадках здійснюють психологічну діагностику відповідності професії. Є й інший спосіб. Коли визначено, які є здібності, час готуватися в цьому напрямку, читати наукову літературу, популярні публікації, що посилюють пізнавальний інтерес».

Зробити кардинальні зміни в житті нелегко. Але завдяки цьому єдиному разові, коли ти наважився на відчайдушний ризик, можна отримати щасливий квиток. Його виборюєш у поєдинку з долею, яка іноді готує свої сюрпризи. Цікаво, що багатьом доводиться проходити цей шлях. Відомі особистості також довго шукають себе, аби розвинути професійний потенціал. До прикладу, телеведучий Ігор Кондратюк поєднує шоу-бізнес із роботою у відділі молекулярної біофізики. Перш ніж здобути значну популярність, закінчив фізичний факультет у Київському національному університеті. І не тільки писав наукові статті, а й захистив кандидатську дисертацію. Або ж знаний співак Андрій Кузьменко спершу здобув професію стоматолога, але бажання робити улюблену справу виявилося сильнішим. Тому в ролі зубного лікаря так себе й не реалізував.

А ось доцент кафедри філософії УжНУ Анжеліка Дербак розповіла про такий випадок: «Я людина того часу, коли в абітурієнтів була можливість тільки раз вибрати професію. Пригадую: цього літа познайомилася з дівчиною. Вона з Праги. Здобувала фах за спеціальністю «Міжнародний бізнес» і залишила університет після другого курсу. Причиною стала думка, яку висловив її викладач: «Коли Ви обираєте один шлях, то втрачаєте можливість пройти всіма іншими». Знайома подумала, що втрачає шанси. Зараз вона цілком задоволена, бо змогла реалізувати себе у справі, яку по-справжньому любить. Тому, думаю, якщо людина знає, чого хоче, їй не варто витрачати час. Бувають випадки, коли ще не визначилися з професією. Можливо, варто краще заглибитися в обраний фах, і тоді для вас відкриються нові яскраві грані».

Сподіваюся, історії наших героїв та поради психолога допоможуть розібратися в собі, якщо це потрібно. А тим, хто цілком задоволений вибором, дозволить остаточно усвідомити самореалізацію. Насправді вагання та сумніви є в житті кожної людини. Особливо, коли це стосується важливих питань. «Роби те, до чого народжений». Саме такої думки дотримувався визначний український філософ Григорій Сковорода. Тому завжди прямуйте за покликом серця — і станете щасливими.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.



pexels.com

Любити — означає разом дивитися в одному напрямку

Щорічно 14 лютого закохані пари обмінюються традиційними валентинками, різними подарунками, солодощами та приємними словами й поцілунками.

Напередодні свята філологи зібралися в рідному колі, аби переглянути романтичну комедію й отримати «масу» позитивних емоцій. Улаштували вечір недорослого кіно. Комедія «Як вийти заміж за три дні» додала святкової атмосфери й покращила настрій. Коротко про фільм: в англомовних країнах є повір'я, якого дотримується суспільство — якщо двадцять дев'ятого лютого дівчина пропонує обранцеві оформити шлюб, відмова, за традицією, не приймається. Героїня прямує до Дубліна, плануючи скористатися названою датою. Правда, бурхлива негода втручається в плани особи, яка мріє про весілля. Лайнер приземляється в Уельсі. Панночка змушена заручитися допомогою дошкульного громадянина, щоб домчати до обранця.

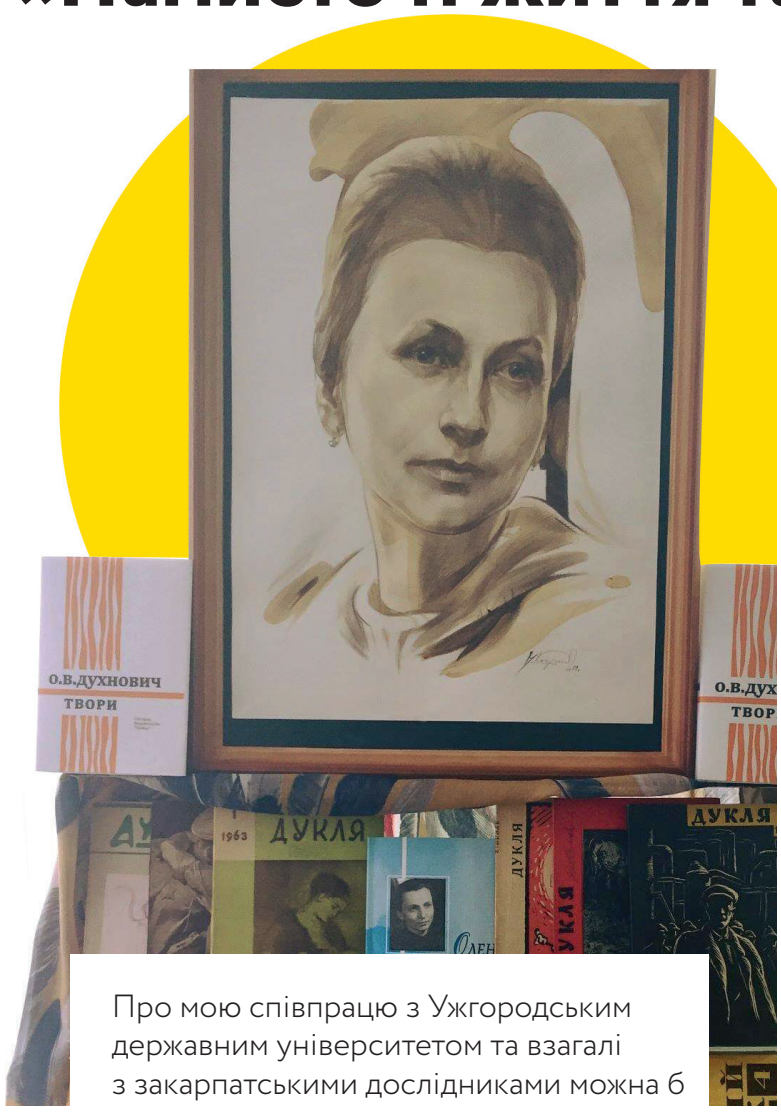
Ось якими враженнями поділився мій однокурсник Анатолій Футинець: «Вечір минув доволі непогано. Звичайно, не справжній похід у кіно, але все одно атмосфера на висоті. Фільм підібраний влучно, адже романтична комедія — те, що точно створить настрій напередодні свята. Хотілось би якомога більше таких теплих вечорів разом із філологічною родиною».

Факультет багатий на красунь, проте хлопців у нас, на жаль, мало. Але ми не встигаємо сумувати й улаштовуємо міні-свята. Ось, до прикладу, на День святого Валентина ще привітали викладачів, подарувавши кожній кафедрі й деканату символічні подарунки. Як зазначила голова студради філфаку Вікторія Кенідра, це маленькі частинки любові студентів до наставників.

Отже, як писав Антуан де Сент-Екзюпері, «любити — не означає дивитися одне на одного, любити — означає разом дивитися в одному напрямку».

Алла РЕВАЙ,
студентка відділення журналістики.

«Намисто її життя та праці» — в одній експозиції



Про мою співпрацю з Ужгородським державним університетом та взагалі з закарпатськими дослідниками можна б написати книжку…
Олена Рудловчак

«У мене страшна проблема з архівом. Маю дуже цінні матеріали, багато мікрофільмів, які я робила в Москві, у Будапешті. І я не знаю, кому це все передати… Десь у глибині душі мрію, що дещо можна було б передати до Ужгорода…» — ці слова Олени Рудловчак привертають увагу, красуючись на одному зі стендів філологічного факультету, коли рухатися правим крилом від деканату в напрямку аудиторій. Наведені думки були пророчими, бо ж нині в альма-матер є окремий музей-колекція відомої постаті, а у фондах бібліотеки — ще чимало вагомих досліджень науковиці.

Хвилина мовчання, запалена свічка, щира молитва, масштабна конференція… Способів ушанувати пам'ять дорогої людини завжди вдосталь. Та в кожного своя сакральна традиція. Такою в краєзнавчому відділі «Карпатика» наукової бібліотеки альма-матер є підготовка виставки. Цьогоріч під назвою: «Намисто її життя та праці: 100-річчя від дня народження Олени Михайлівни Рудловчак (1919 — 2007). До слова, вона родом із Мукачева, утім майже все життя трудилася за кордоном, де й померла (похована в Празі). Наукові інтереси — історія слов'янських літератур: української, російської й словацької. Та увага до вітчизняної вирізнялася особливою помітністю. Завдяки О.Рудловчак вилетіла й перша ластівка співпраці між тодішнім УжДУ та провідним науковим центром Словаччини: філософським факультетом Університету ім. П.Й.Шафарика в Пряшеві, про що, зокрема, зазначено у вступному слові професора УжНУ Д.Данилюка до бібліографічного покажчика (Ужгород, 2001 р.) — своєрідного підсумку наукової та педагогічної діяльності вченої. Це видання можна було переглянути на виставці, яку розгорнули ужнівські бібліотекарі в холі головного корпусу альма-матер.

Узагалі експозиція ознайомила допитливого чи просто зацікавленого відвідувача як із дослідженнями О.Рудловчак, так і з матеріалами про неї. Працівники книгозбірні підібрали 60 документів, із них 4 підшивки газет, що інформують про життя й діяльність Олени Михайлівни. Науковець відома насамперед як упорядниця тритомника творів О.Духновича (відповідне видання за 1989 рік вийшло в Пряшеві), авторка чи співавторка книжок «Ю.Ставровський-Попрадов» (Пряшів, 1984), «Біля джерел сучасності» (Пряшів, 1981), «Пером і словом» (Пряшів, 1972). В останній збірці, скажімо, уміщена праця О.Рудловчак «До питань журналістики в українців Східної Словаччини», що свідчить про наукову багатогранність і талант авторки.

Більшість праць О.Рудловчак видано за кордоном. Невипадково вона — серед відомих закарпатських емігрантів, котрим В.Пагиря присвятив окремі нариси (Ужгород, 1997 р.).

Неабияке зацікавлення серед відвідувачів виставки, за спостереженнями М.Чорній, завідувачки краєзнавчого відділу, викликали дослідження О.Рудловчак, викладені в «Науковому збірнику музею української культури у Свиднику» та публікації в часописі «Дукля» (серед найстаріших матеріалів ученої в цьому виданні — за 1962 р.). Марія Іванівна додала: «Експозиція запам'яталася ажіотажем. До нас підходили та цікавилися творчістю Олени Рудловчак не тільки учасники конференції, що одночасно тривала на філологічному факультеті, а й представники технічних спеціальностей, зокрема фізики. І не дивно, адже науковиця заповіла свій архів саме нашій бібліотеці та взагалі з особливим трепетом ставилася до Ужгородського національного…»

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Українсько-словацька шана карпатознавиці Олені Рудловчак

Науковці Ужгорода та українська громада Пряшева (Словаччина) ушанували 100-річчя від дня народження видатної карпатознавиці Олени Рудловчак (1 лютого 1919 — 16 листопада 2007).

Першою батьківщиною відомої дослідниці є Карпатська Україна, а другою — Словаччина, де вийшла заміж за Андрія Рудловчака. Науковиця завжди пам'ятала про своє коріння й відігравала активну роль у громадському й культурному житті українців Пряшівщини. Зокрема, працювала в українській студії Словацького радіомовлення, 26 років присвятила кафедрі української мови та літератури Університету ім. П.Й.Шафарика.

Саме в Пряшеві, у словацько-українському культурно-інформаційному центрі влаштували семінар, під час якого науковці сусідньої держави представили доповіді, присвячені О.Рудловчак. Захід організували кафедра україністики Пряшівського університету, Центральна рада Союзу русинів-українців Словаччини, Спілка українських письменників Словаччини, Асоціація україністів Словаччини, Наукове товариство ім. Т.Шевченка у Словаччині, Музей української культури у Свиднику. Головним натхненником став іноземний академік НАН України Микола Мушинка.

Учасників вітала перший секретар Посольства України в Словацькій Республіці Світлана Гончаревська.

Життя пані Олени є взірцем служіння Батьківщині.
В. Смоланка, ректор УжНУ

До семінару в Словаччині долучилися й закарпатці. Деканеса філологічного факультету УжНУ Галина Шумицька презентувала науково-популярний фільм «Олена Рудловчак. Дорога додому», створений Медіацентром університету. Приїхав також Іван Ребрик, директор видавництва «Гражда», разом із дружиною Наталією, проректоркою Закарпатської академії мистецтв. Вони представили видані коштом «Гражди» та М.Мушинки праці «Рудловчак О. Закарпатська журналістика в другій половині XIX століття» та четвертий том «Духнович О. Твори у 4-х томах». Третій том, до слова, був виданий Оленою Рудловчак понад півстоліття тому, у 1968 році.

До ювілейної дати на базі кафедри української літератури Ужгородського університету організували IV Міжнародні наукові читання «Олена Рудловчак — науковець, педагог, журналіст». Востаннє такий захід відбувся ще за життя карпатознавиці.

Модераторкою виступила завідувачка кафедри української літератури УжНУ, професорка Валентина Барчан.

Під час урочистого відкриття заходу присутніх вітали ректор нашого вишу Володимир Смоланка, очільник Закарпатської академії мистецтв Іван Небесник та Г.Шумицька.

Після перегляду біографічного фільму спогади й наукові доповіді, пов'язані з діяльністю Олени Михайлівни, представили В.Барчан, М.Мушинка, Н.Ребрик. Виступили й учений секретар Богословсько-історичного науково-дослідницького центру ім. архімандрита Василія (Проніна) о. Олександр Монич, доцент Іван Сенько, донька ювілярки Марія Дуфек-Рудловчак, директорка Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету Марія Медведь.

За словами очільниці книгозбірні альма-матер, праці й архівні матеріали карпатознавиці чи не щодня в руках наставників і молоді. Тож справдилися сподівання М.Мушинки, котрий у 2014 році з нагоди відкриття музею на філфаку писав: «Маємо надію, що спадщина Олени Рудловчак в Ужгородському національному університеті буде не лише музейним раритетом, а й джерелом для дальших наукових праць викладачів, наукових працівників та студентів університету».

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Щасливий квиток від «Погляду»

НАМ 20!

Для мене 2018-ий став особливим роком. Я виграла щасливий квиток — стала частинкою маленької редакційної родини. «Погляд» для мене важливий, тому що саме тут почала робити перші кроки в журналістиці. Рік тому я опублікувала першу в житті замітку, достеменно пам'ятаю навіть подію, про яку писала. До нас, на філологічний факультет, завітав Олександр Гороховський, який розповідав молодим журналістам про фактчекінг. Як-то кажуть: «Перший млинець нанівець», так було й у мене. Проте це не відбило бажання писати. Люди, котрі працюють у «Погляді», допомогли повірити у свої сили й дивитися на світ під іншим кутом: трішки аналітичним, іноді філософським. Я ще більше «загорілася» журналістикою. У «Погляді» можу розвиватися, здобувати досвід, зрештою, просто поспілкуватися та урізноманітнювати студентські будні. Закликаю й інших ужнівців (особливо здобувачів медійного фаху) спробувати стати ближче, адже тут справді є чого повчитися.

Хочу, щоб уже рідна газета процвітала, щоб молодь нашого університету захопливо її читала й безпосередньо долучалася до створення. Головний редактор, як і інші працівники… ні-ні, тут усе ж має прозвучати ПОГЛЯДівська родина, живуть цією справою. Мало кому відомо, скільки зусиль докладають колеги (і коли повертаються з роботи), особливо в передостанні дні виходу щомісячника. Ретельно й відповідально клопочуться, перевіряючи матеріали, коли готують новий випуск. Проте це видно власне з якості газети. Підтвердженням є й неодноразові перемоги та грамоти. Хто бував у редакції — безпосередньо їх бачив.

Люблю заходити до поглядівців, бодай на декілька хвилин, адже можна поспостерігати за надзвичайно цікавим процесом. Важко навіть усвідомити, скільки повинно минути етапів, перш ніж удасться досягти завершального. А що вже говорити про атмосферу, яка там панує. На мою думку, це не можливо не помітити. Постійно ввімкнуті комп'ютери, на моніторі яких висвітлює вже всім знайомий «Індизайн», активне набирання слів на клавіатурі, звук чого, мабуть, чути ще в коридорі.

У редакції завжди тепло й затишно, а в повітрі панує атмосфера доброзичливості в міксі з приємним запахом лате. Каву тут полюбляють, це своєрідна традиція: доповнювати творчий процес ароматним напоєм. Мені не відомо, яким ПОГЛЯДом бачите редакцію ви, а в мене він ось такий. Хочу побажати людям, котрі долучаються до створення газети, наснаги, цікавих і нових ідей, які можна реалізувати на сторінках «Погляду».

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.

Ендрю, за яким криється «шлях праведних, подібний до ранкового сонця...»



РОВЕСНИК

Серед іноземних студентів УжНУ нерідко трапляються цікаві люди, та 22-річний тайванець Ендрю Янг — узагалі неординарна особистість. Успішний студент-медик, диригент, грає більш ніж на 10 інструментах, подорожує світом та займається волонтерством!

Насправді Ендрю — не справжнє ім'я хлопця. Щоб уникнути зайвої плутанини — адже українцям доволі нелегко дається вимовляти китайські слова — він обрав поширене американське ім'я, за яким його й знають ужгородці.

Сім'я Е.Янга завжди надавала вагомого значення волонтерській діяльності, і його батьки звикли багато подорожувати. Саме тому в підліткові роки майбутній студент УжНУ виїхав із Тайваню. Шість років юнак провів у Пакистані, навчаючись в англійській школі-інтернаті, та три — в американській в Індії. Усі вчителі були англомовними: вони приїхали працювати зі США, Великобританії, Австралії та Канади. Спілкування в школах як з учнями, так і з учителями вели англійською, тому Ендрю має її найвищий рівень — С2 (як носій рідної).

Специфікою названих закладів у Пакистані та Індії, згадує Е.Янг, є те, що навчання цілковито орієнтоване на реальне життя та здобуття практичних навичок. Якщо був урок біології — школярі власноруч садили рослини. Також засвоювали не тільки особливості довкілля, а і його вплив на здоров'я та якість життя людини. Крім того, училися розробляти інженерні проекти, зводити містки й маленькі будинки, ремонтувати машини, готувати їжу.

Спеціальністю Ендрю була музика. У школі він опановував чимало професійних дисциплін: музичні граматика, психологія, лексика, теорія тощо. Хлопець володіє стількома інструментами, що йому самому нелегко дається перерахувати всі! Зокрема, чудесно грає на флейті, віолончелі, скрипці, віолі, гобої, ерху, дульцимері, саксофоні, тін-вістлі, ксилофоні, барабанах, гітарі та піаніно. У шкільні роки вже керував оркестром! Е.Янг часто повторює, що музика — окрема мова, і потрібно вчитися не просто відтворювати певні звуки, а розмовляти музикою.

Англійська школа в Пакистані була орієнтована на сильну фізичну підготовку, адже раніше сюди їздили навчатися діти англійських офіцерів.

Ендрю розповідає, що на заняттях учні робили зо 200 віджимань, училися виживати в лісі, вирушали в походи на тиждень, а одного разу навіть піднялися на гору висотою 6 тисяч метрів!

Через не дуже безпечну обстановку в Пакистані за недавні роки траплялися випадки нападів на школу. Тому були посилені засоби безпеки, а територію обгородили високим муром. Учнів навчали оборонятися, реагувати на сирени й тікати із закладу таємними ходами. Усе це гартувало дітей, сприяло сильній фізичній підготовці. Хлопець весело згадує, що задля практики дозволялося в будь-який момент... поварити на землю свого товариша чи навіть учителя!

Усі вищеназвані випробування та інтенсивне навчання відбувалися разом. Учні лише зрідка бачились із батьками. Дітей зорієнтовували успішно спілкуватися, співмешкати в злагоді, любові, допомагати одне одному. У школі в Пакистані було лише близько шістдесяти вихованців, тому не дозволяли, скажімо, розпочинати бійку, адже з цією людиною потім доведеться розділяти кімнату чи снідати в одній їдальні. Учителі ж за таких умов мали змогу спостерігати за підопічними впродовж цілого дня. Відповідно добре знали характер і здібності дітей, а тому могли ефективніше допомагати їм.

Ось так учні перебували в атмосфері постійного здобуття знань, саморозвитку, співпраці та взаємоповаги. І насправді навчання не відділялося від життя. Жити означає вчитися — за таким принципом діяла школа. А любов і спільна допомога лише покращували цей процес.

Як людина з таким цікавим досвідом опинилася в Україні?

Коли Ендрю задумався, яку професію обрати, майже відразу захотів стати лікарем. Хоч обожнює музику, проте ідея допомагати людям, турбуватися про них, робити їх здоровішими, а відповідно й щасливішими, здалася набагато важливішою.

Рівень медицини в рідному для юнака Тайвані високий, однак навчатися там, здобувши всі теоретичні знання саме англійською мовою, а не китайською, — складно. Коли справа дійшла до вибору іншого місця, виникли різні труднощі: в одних країнах, як ось Франції чи Німеччині, обов'язковою умовою було попередньо витратити два роки на вивчення державної мови; в інших (приміром, Польщі або Словаччині) немає можливості опановувати медицину англійською; а в США — неймовірно дорого. Таким чином вибір Ендрю зупинився на Україні. Хлопець уважає, що для студента-медика найважливішим є самостійно і якісно засвоювати весь матеріал. Оцінки Е.Янг має завжди відмінні, адже навчається не для отримання диплому, а для здобуття справжніх знань. Викладачі, проводячи заняття, іноді навіть звіряються з хлопцем — такий високий рівень його англійської!

Важливою частиною життя хлопця є й благодійність. У різних країнах він допомагав з освітою, організаторською роботою, наглядом за дітьми, дизайном, перекладом та звичайною фізичною силою. Продовжує волонтерити і в Україні.

Ще одним захопленням тайванця є виготовлення прикрас із різних металів: срібла, золота, бронзи, міді. Ці навички також здобув у шкільні роки, розробляючи декорації для театральних виступів.

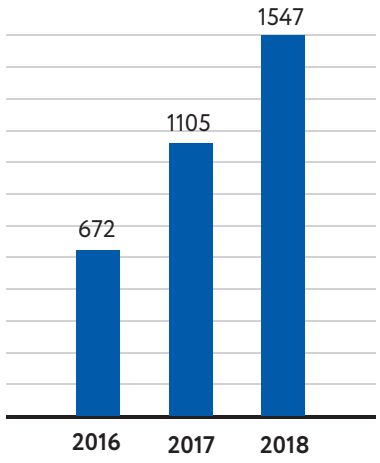
Крім чудової англійської, хлопець розмовляє також китайською та гінді. І навіть в Ужгороді потрапляє в кумедні ситуації: спроби індійських студентів шифруватися рідною мовою в присутності Ендрю закінчуються невдало!

А ось з українською важче. Юнак зізнається, що після кількох років життя в нашій державі досі має труднощі в спілкуванні. Знає багато слів, проте їх складне відмінювання часто не дає змоги висловитися. Усе ж українська, на думку хлопця, — красива й романтична мова. Тому має бажання вчити її далі.

Ендрю розповідає, що кожне китайське ім'я — унікальне. І ніколи не можна знайти двох людей, яких звати однаково. Вигадуючи імення для дитини, батьки вимальовують кожен ієрогліф, укладаючи те значення, яке їм найбільше подобається. Водночас інтонація й вимова можуть цілковито змінити значення слова, саме тому таким важливим є точне відтворення звуків. Дуже приблизно можна передати справжнє ім'я Ендрю як «Ішін», що в перекладі означає: «Шлях праведних, подібний до ранкового сонця, що сяє ще яскравіше до повного світла дня». Хлопець каже: старається жити, як його власне ім'я живе для нього. Завжди усміхнений і щирий, ділиться щастям, знаннями й уміннями з усіма навколо. А нам залишається перебирати досвід таких цікавих мандрівників і радісно приймати їх у своєму рідному краї!

Юлія ТАРАСЮК,
студентка філологічного факультету.

Кількість іноземних громадян в УжНУ



Із-за кафедр — у спортзал!



Спартакіада серед викладачів і співробітників університету стартувала баталіями з бадмінтону. У загальному заліку (з урахуванням виступів жінок і чоловіків) команди посіли такі місця: 1. Коледж. 2. Фізичний факультет. 3. Юридичний. 4. Економічний. 5. Інформаційних технологій. 6. Історії та міжнародних відносин. 7. Суспільних наук. 8. Міжнародних економічних відносин. 9. Стоматологічний. 10. Філологічний.

Від бадмінтону естафету перейняли шашки. У них результати такі:

1. Факультет інформаційних технологій. 2. Фізичний. 3. Хімічний. 4. Факультет історії та міжнародних відносин. 5. Коледж. 6. Факультет міжнародних економічних відносин. 7. Юридичний. 8. Суспільних наук. 9. Економічний.

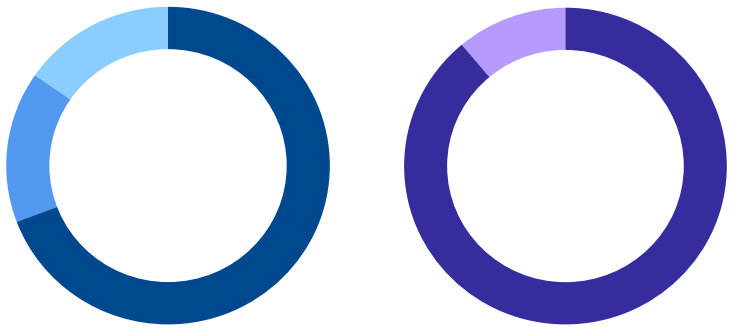
Інф. «Погляду».

Дай дорогу в життя!

Людина — соціальна істота. І саме цей фактор не дозволяє залишатися байдужим до чиєїсь біди. Проблеми та важкі випробування об'єднують чималу кількість тих, хто заради спасіння життя готовий підтримати. Це підтвердила й акція в холі основного навчально-лабораторного комплексу УжНУ від Медико-соціального реабілітаційного центру «Дорога життя»: улаштували благодійний збір коштів дітям та молоді з інвалідністю. Кожен міг навіть незначною сумою допомогти геть незнайомій людині отримати шанс на щасливе майбутнє після тривалої реабілітації. Пожертви давали як студенти, так і викладачі.

Діана МАГОЧ,
студентка відділення журналістики.

Із наукової кухні істориків



Магістри (спеціальність «Середня освіта», денна форма навчання):
- 9/13 — відмінно (A)
- 2/13 — добре (B)
- 2/13 — задовільно (C)

Магістри (спеціальність «Історія та археологія», денна форма навчання):
- 8/9 мають відмінно.
- 1/9 — четвірка

Уже відклалися заповнені «заліковки» із хорошими й не дуже балами, уже поскладалися в далекі комірки дрібно списані датами та персоналіями конспекти, уже лежать на столах новенькі товстенькі зошити «у клітинку», які тільки готуються повторити долю своїх попередників. У звичному режимі працює університетська їдальня, а повітря в аудиторіях дедалі частіше згущується від міцного аромату кави та напруженого мізкування над важливими історичними питаннями.

Збоку життя майбутніх істориків у стінах вишу минає буденно. Але то тільки на перший погляд. Насправді тут кожна пара, кожен семінар і кожна доповідь присвячені роздумам про актуальні проблеми минулого. Святим обов'язком кожного історика є написання та захист курсової роботи. Це один із видів самостійної дослідницької діяльності, де під контролем досвідченого керівника методом спроб і помилок студент учиться відділяти зерно від полови, шукати істину в стосах книжок та документів. Такі ось перші кроки на шляху до професійного зростання. Зараз на «історичній частині» факультету історії та міжнародних відносин УжНУ студенти здобувають спеціальності «Середня освіта («Історія»)», «Історія та археологія» і «Культурологія». Теми молодь обирає відповідно до профілю та власних наукових інтересів. Як показує практика, юних дослідників однаковою мірою цікавлять проблеми української та всесвітньої історії. Доволі багато робіт присвячено видатним вітчизняним та світовим постатям.

Звичайно, не існує універсального рецепту, як удало та, головне, результативно написати курсову роботу. Утім, викладачі наголошують: фах історика передбачає безпосередню працю із джерелами. Це складно, адже слід володіти мовою оригіналу, а також уміти правильно розуміти й трактувати прочитаний документ. Певних труднощів додає й те, що не всі необхідні матеріали є оцифрованими та у вільному доступі в мережі. Чимало доводиться шукати в архівах.

Утім, напружена праця впродовж студентських років дає свої плоди. І підтвердження цьому — блискучий захист дипломних робіт магістрів-2019. Більша частина отримала омріяне «відмінно». Наприклад, однією з кращих названо розвідку випускниці Мирослави Балог. Дівчина досліджувала расовий антагонізм в американському суспільстві 1920 — 1960-их років. Зізнається: тему обрала ще з перших тижнів навчання на факультеті: «Увагу привернула одіозна організація «Ку-Клукс-Клан» через своє неоднозначне тлумачення в літературі та ЗМІ. У процесі роботи звернулася до витоків та першопричин утворення й виявила, що проблема є дискусійною та багатогранною. Насамперед цікавила еволюція ставлення громадськості й влади щодо проблеми расової дискримінації та шляхи її вирішення». Із колегами вчорашня студентка ділиться рецептом успішного виконання дослідження: «Робота повинна викликати жвавий інтерес у самого науковця. Не варто боятися змінювати об'єкти розвідок, країни чи епохи відповідно до власних уподобань. Мотивація та вимоги до оформлення наукових праць — ось що потрібно насамперед. А спектр дослідження — широкий».

І хоч наступний захист аж через рік, передбачливі студенти вже штурмують бібліотеки в пошуку необхідної літератури. Як кажуть, готуй сани влітку…

Галина ГИЧКА,
студентка факультету історії та міжнародних відносин.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Нова спеціальність. В УжНУ готуватимуть магістрів за спеціальністю «Громадське здоров'я». Уже цього року набиратимуть перших вступників. Подавати документи можуть усі, хто має диплом бакалавра (або спеціаліста / магістра).

ОГОЛОШЕННЯ

Колектив самодіяльної народної чоловічої капели викладачів та співробітників УжНУ «Боян» запрошує працівників університету поповнити лави хору. Репетиції — щопонеділка з 16.00 на хімічному факультеті. Будемо раді прийняти нових членів (особливо із середовища аспірантів, науковців, педагогів) до нашого колективу.
Художня рада «Бояну».

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: **http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues.** А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook:**https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad.**

КРАЩИЙ МАТЕРІАЛ

Кращим матеріалом «Погляду» # 1 (218) визнано: вірші студентки 1 курсу філологічного факультету Антоніни Кречко. А найрейтинговішою публікацією за кількістю переглядів у «Фейсбуку» став матеріал Мирослави Гараздій «На 360-ий день року — понад 360 літ…» Вітаємо авторок!

АНЕКДОТИ

— Лікарю, я задихаюся!
— Бабусю, ось аналізи, у Вас зі здоров'ям усе нормально. А коли задихаєтеся?
— Та коли «маршрутку» наздогнати не можу!

***

Щоб зберегти мир у сім'ї, потрібні любов, взаємоповага, терпіння і… 2 комп'ютери!

***

Розмова з батьком нареченої:
— Скажіть, чому Ви не дозволяєте мені одружитися з Вашою дочкою? Я маю добрий характер і веду здоровий спосіб життя. Непогано заробляю…
— Не хочу, щоб мені щоразу приводили тебе в приклад!

***

Клієнт — адміністраторові:
— Можна зробити так, що б у мене з 00:00 до 9:00 не було Інтернету?
— Що, спати хочеться?
— Ага…

«Так ніхто не кохав»… Від «Стилету і стилосу»!



Любовні зізнання, слова про кохання, укладені в поетичні рядки та поставлені на ноти… Таким запам'ятався вечір у читальній залі Наукової бібліотеки УжНУ. Його організатори — не викладачі чи працівники книгозбірні, а студенти (це тільки підтверджує, наскільки активна, ініціативна й небайдужа молодь альма-матер!), а саме натхненники культурно-мистецького проекту «Стилет і стилос», значна частина яких навчається в природничо-гуманітарному коледжі нашого вишу. Утім, для виступів запросили юнь із різних факультетів…

Лекторії, презентації книжок, виставки картин, концерти, творчі вечори — основні позиції статуту «Стилету і стилосу». Проект офіційно відкрили в жовтні 2018 р. Мета — стати майданчиком для мистецько-культурного розвитку студентів. Хоч долучатися до організації, за словами її ініціаторів, можуть усі, хто прагне вдосконалювати креативний потенціал незалежно від віку чи професійних зацікавлень. Лідія Мигалега, координаторка проекту й водночас четвертокурсниця ПГК, зазначила: «Я зараз лише підтримую нашу молодь, яка самостійно організовує захід. Модераторські обов'язки цього разу переадресувала своїй колезі Юлії (для неї це своєрідний дебют). І те, що вечір — від «Стилету…», сказано дещо гучно: це від творчої юні «Стилету…»

Власне на літературному вечорі, який, до слова, приурочили до Дня закоханих, головною була першокурсниця ПГК Юліана Баранова: вона за сценарієм надавала слово учасникам. Лунали як авторські вірші, так і поезії українських та світових класиків. А поміж декламування органічно вписувалися музичні номери. «Багато підлітків створюють римовані рядки про кохання, тож це й надихнуло влаштувати відповідну зустріч у День святого Валентина. Невипадково обрали й читальну залу: тут особлива енергетика».

Учасники не просто зачитували вірші, а й… не мали права повернутися до свого місця в залі, доки не відповіли на всі запитання, що лунали від слухачів (утім, це робило вечір камерним, душевним і неформальним). А запитання були й провокативними! Ось, скажімо, Василь Криванич, третьокурсник ПГК, пише вірші… із сарказмом. Навіть коли йдеться про любов. «Стараюся, щоб люди носили на собі усмішку. Мені здається, сарказм — влучний для цього засіб. Римую про людей, події, враження… Зазвичай раз у тиждень намагаюся створювати бодай одну поезію», — зізнався «Погляду» хлопець. А із залу юнака спитали: «Звідки в 17 років таке скептичне ставлення до найпрекраснішого з усіх почуттів?» І Василь змушений був відкрити душу: має на це причини, заховані в болючих моментах власного досвіду. Це наче у відомій пісні: «Хто в любові не знається, той горя не знає»… В.Криванич виступає з поетичними доробками доволі часто. І має за традицію розпочинати вечір…

Зачитувала творчі напрацювання, зокрема, і першокурсниця філологічного факультету Антоніна Кречко. Мету приходу окреслила як істинний майстер слова: «Ми — молоде покоління сучасної нації — тут, щоб сказати нове слово мистецтву. У наших руках — формувати майбутнє країни». Дівчина декламувала про душевні поривання від кохання. Вірш зародився через справжні почуття, тож, зрозуміло, має конкретну присвяту.

Крім того, у читальній залі бібліотеки її працівники розгорнули тематичну виставку: «Любов небесна. Любов земна». Запропонували видання кількома мовами, усесвітньо відомі прозові й поетичні твори. Від античності — до сучасності. У всіх так чи інакше йшлося про кохання в різних його типах.

Назва ж літвечора — «Так ніхто не кохав» — за словами бібліотекарів, не випадкова: нагадує про співця любовної лірики Володимира Сосюру. До речі, у 1930-их роках він, кажуть, був майже єдиним автором в Україні, котрий умів поряд із будівничою тематикою популяризувати інтимну поезію…

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 219. Ціна – безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 26.02.19. Засновник і видавець – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад – 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів.

Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК
Художній редактор, кореспондент: О.М.БРАЙЛЯН.
Коректор: М.Б.ГАРАЗДІЙ.
Адреса редакції: 88016, м.Ужгород, вул. Університетська, 14.
Поштова скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua
Телефон редакції: 0678808571.